

Autors: Sònia Sànchez-Mateo¹, Mercè Fernández Cuerva^{1,2}, Manel Isnard Blanchar², Toni Mas-Ponce^{2,3} i Marina Andreu Pérez¹

¹Fundació RIVUS (rivus@fundadorivus.cat), ²Consorci Besòs Tordera (Av. Sant Julià 241 – 08403 Granollers) i ³Departament de Geografia UAB

Objectiu general

Connectar ecosistemes fluvials i societat a través d'accions transversals basades en l'educació ambiental, la divulgació i la transferència de coneixement abordant dos aspectes principals:

- La difusió dels valors ecològics, socials i patrimonials dels sistemes fluvials a un públic ampli, despertant l'interès envers el territori per la seva millora i conservació.
- L'acostament a la ciutadania dels mètodes d'avaluació de l'estat de qualitat ecològica dels rius, els resultats de la recerca, la gestió, els reptes i el rol multifuncional dels ecosistemes aquàtics i fluvials.

Contextualització

Les pressions sobre els ecosistemes aquàtics durant la 2a meitat del s. XX provocaren una **disrupció del vincle històric de la societat amb els rius del seu entorn proper** provocant un procés de desconexió, de pèrdua de coneixement del medi fluvial i de rebuig a causa dels problemes ambientals. En els darrers anys, i en gran mesura gràcies als sistemes de tractament d'aigües residuals, la qualitat ecològica dels rius ha millorat considerablement. En aquest context, l'experiència de l'H2O Connecta té la voluntat de contribuir en la relació riu-societat per a una **major valorització de l'espai fluvial**, apropant la ciutadania als rius i als reptes que aquests afronten, **així com a la biodiversitat i al patrimoni que hi estan associats**.

Activitats desenvolupades

Per assolir l'objectiu general, H2O Connecta incideix en cinc accions, desenvolupades a les conques del Besòs i de la Tordera i extrapolables a altres conques fluvials mediterrànies:

1. **Censos visuals participatius** de llúdriga i altra fauna fluvial.
2. **Jornades demostratives de metodologies científiques** per l'avaluació de l'estat de qualitat dels sistemes fluvials a través d'espècies bioindicadores i paràmetres fisicoquímics.
3. **Visites guiades de tecnologia i innovació** en matèria d'aigua (EDAR) i a experiències en restauració fluvial.
4. **Conferències** temàtiques.
5. **Producció de material audiovisual i exposicions itinerants** sobre biodiversitat fluvial i el seu valor bioindicador.

Agents implicats

Fundació RIVUS - Coordinació del projecte.

Consorci Besòs Tordera – Suport tècnic i logístic. Visites a les Estacions Depuradores d'Aigües Residuals (EDAR).

Observatori RIVUS i Urban River Lab – guiatge en les sortides demostratives, visites guiades i conferències.

Col·laboració de tècnics de la Fundació Barcelona Zoo, del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya i d'entitats del territori com el Grup Ornitològic del Tenes (GOT), el Grup Naturalista La Bassassa, Fauna Llerona i Viu la Riera!

Canvis i transformacions aconseguides

H2O Connecta ha aconseguit arribar a un **públic ampli i divers, de diferents edats i col·lectius**: s'han desenvolupat un total de 45 activitats amb la participació de més de 6.600 assistents, entre públic general i estudiants de diversos nivells educatius (Educació Primària i Secundària, Batxillerat, Cicles Formatius, Grau i Màster).

Els principals canvis i transformacions esperables estan relacionats amb el fet que **la transferència de coneixement, la descoberta del territori i l'acostament a la gestió de les aigües residuals generin una major conscienciació i interès envers la rellevància dels sistemes fluvials i la seva conservació**.

Conclusions

- H2O Connecta ha aportat un conjunt d'activitats complementàries entre sí i de caràcter transversal que han permès **abordar l'aigua i els sistemes fluvials des d'una visió multidisciplinària**: recerca, gestió, territori, biodiversitat i societat.
- La **col·laboració amb diferents agents** permet garantir una elevada qualitat de les activitats desenvolupades i assolir un major impacte en la societat.

Referències:

Mas-Ponce, A.; Sànchez-Mateo, S.; Pallares-Barbera, M. (2023): *Mediterranean fluvial systems: from ecological quality to knowledge transfer strategies in the Besòs and Tordera river basins (Barcelona)*. In Smaniotta Costa, C. et al. (Eds.): *RUN Rios Urbanos Naturalizados, Culture & Territory 06*, 123-139.

Sànchez-Mateo, S.; Mas-Ponce, A.; Maneja, R. (2022): *From the ecological quality status evaluation to the knowledge transferability. A cross-cutting experience in Montseny Biosphere Reserve*. In Barthes, E.; Cibien, C.; Romagny, B. (Eds.): *EduBioMed Capacity Building for Education and Applied Research on Mediterranean UNESCO's Biosphere Reserves*, 83-101.

